

Največji in najmanjši časopis

Kako kratko življenje ima časopis! V nekaj urah je izmišljen, napisan, natisnjen in — prečitan. S tem je svojo nalogo že izpolnil, zakaj njegova vsebina, pestra in bogata, je pisana večinoma le za en dan. Jutri postane časopis že »včerajšnjik«. Skoraj nikogar več ne zanima. Samo kos potiskanega papirja je še.

Pa so vendar izbrali nekje tem kratkoživim proizvodom tiska prostor, kjer obdržijo trajno vrednost. Je to v časopisnem muzeju nemškega mesta Aachena. Tam najdemo časopise, ki so tako stari, da bi jim marsikatera knjiga zavidala njihovo častitljivo starost. Tam so nagromadeni dnevnik iz vseh delov sveta in v vseh mogočih jezikih. K najbolj zanimivim časnikom te zbirke pa prištevajo največji in najmanjši časopis na svetu.

Največji časopis izvira, to pač ne bo težko uganiti, iz Amerike, iz dežele, ki še danes ljubi zelo velike in obširne časopise. Ta velikanski časopis je visok $2\frac{1}{2}$ metra in širok $1\frac{1}{4}$ metra. Te mere odgovarjajo približno meram, ki jih imajo pri nas dobro zgrajena hišna vrata, Ali pa, da vam povem, če hočete, še bolj nazorno: ta časopis je približno

dvakrat večji od table v vaši šolski sobi. Še ta se zdi včasih marsikateremu Zvončkarju, če je bil nepričakovano poklican prednjo, kakor velika črna stena, s katero je svet kakor z deskami zabiti.

Imenovani časopis je izšel l. 1859. v New-Yorku za 73-letnico dneva, ko je Amerika sprejela svojo ustavo, po kateri je bilo njenih 13 kolonij, ki so sicer ostale proste, neodvisne države, združene pod skupnim naslovom: Zedinjene države Amerike. O tem in o neštetih drugih rečeh je bilo pisano na osmih straneh tega časopisa-velikana, na ogromnih straneh, od katerih je vsaka imela 13 potiskanih stolpcev. Tako je lahko čitala eno stran vsa družina. Zato tudi ni prav nič čudno, da je bilo potrebno za sestavo 24.000 izvodov tega časopisa 40 ljudi, ki so delali celih osem tednov na njem s polno paro. Danes bi v tem času enako število ljudi sezidalo precej veliko hišo.

V primerjavi s tem ameriškimi časopisnim orjakom je najmanjši časopis na svetu videti še manjši kakor je v resnici. Tega palčka med časopisi lahko 200 krat položimo na ploskev velikana. Ima torej, to si lahko kaj hitro izračunamo, $1\frac{1}{4}$ centimetra višine in niti en cel centimeter širine. Ta časopisek torej ni večji od drobnega bonbončka. Natisnjen je bil l. 1887. v Guadalajeri v Mehiki in se imenuje »El Telegrama«, to se pravi po naše »brzjav«.

Koliko tehta pika nad črko i?

Gotovo boste mislili, da je to vprašanje predpustna šala? Pa nikakor ni. Dandanes imamo že tako fine in natančne tehtnice, da lahko doženemo tudi težo pike nad črko i. No, vam bom pa povedal, kako so stehali to neznatno stvarco.

Prav preprosto je bilo. Vzeli so kos papirja, napisali nanj nekaj besed in namenoma izpustili nad eni izmed črk i — piko. Potem so vse skupaj stehali in si težo natančno zabeležili. Ko je bilo vse to storjeno, so pa še pripisali piko nad i in takoj papir še enkrat stehali. In glej, list papirja je postal res težji. Razlika v teži pa je znašala 0'00000013 grama (1'3 milijontinke grama). Tako težka je torej pika nad črko i.